

Spoštovani nagrajenci in nagrajenke, spoštovani visoki gostje, spoštovani vsi prisotni v dvorani in pred televizijskimi zasloni,

Dovolite, da podam kratko poročilo o delu Odbora RS za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke na področju znanstvenoraziskovalne in razvojne dejavnosti.

Odbor se je 24. 3. 2022 sestal na dopisni seji, na kateri je potrdil razpisno dokumentacijo letošnjega Javnega razpisa za prijavo kandidatur za Zoisovo nagrado, Zoisovo priznanje, Puhovo nagrado, Puhovo priznanje in priznanje ambasador znanosti RS, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS in na spletni strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Rok za oddajo vlog je bil 6. maj 2022.

Odpiranje letošnjih kandidatur za nagrade in priznanja je bilo 11. 5. 2022. Na razpis je prispelo 60 popolnih vlog, kar je nekoliko manj kot v prejšnjih letih.

Med vlogami je bilo:

- 10 kandidatur za Zoisovo nagrado za življenjsko delo
- 15 kandidatur za Zoisovo nagrado za vrhunske dosežke
- 27 kandidatur za Zoisovo priznanje
- 2 kandidaturi za Ambasadorja znanosti RS
- 3 kandidate za Puhovo nagrado za življenjsko delo
- 3 kandidate za Puhovo nagrado za vrhunske dosežke

Kandidatur za Puhovo priznanje Odbor ni prejel.

Po področjih je Odbor prejel:

- 9 vlog s področja humanistike in družboslovja
- 20 vlog s področja naravoslovja in matematike
- 19 vlog s področja tehnike
- 12 vlog s področja ved o živem.

Za nagrade in priznanja je bilo predlaganih 20 znanstvenic in 47 znanstvenikov, skupaj 67.

Prejete prijave je Odbor obravnaval na seji 1. junija 2022, jih razdelil po področjih in imenoval strokovne komisije za posamezna področja (humanistika in družboslovje, naravoslovje in matematika, tehnika, vede o živem). Na seji 2. septembra 2022 je Odbor odločil o 6-ih nagrajenkah in 10-ih nagrajencih, ki jih boste spoznali na tej svečanosti.

Rada bi se zahvalila vsem, ki ste opravili res plemenito dejanje s tem, da ste svoje sodelavce in sodelavke predlagali za nagrade in priznanja. Če vašega kandidata ali kandidatke ni med nagrajenci, nikar ne obupajte. Odbor dobi predlogov veliko več, kot lahko podeli nagrad in ima res nehvaležno delo izbirati med enakovrednimi vrhunskimi dosežki. Zavedamo pa se, da je znanstvenikov in zlasti znanstvenic (teh je bilo med prijavljenimi letos manj kot tretjina), ki si zaslužijo nominacijo, še veliko več, kot je dejansko prejetih predlogov. Zato vas res spodbujam, da v prihodnjem letu Odboru še bolj otežite delo.

Čudovito bi bilo, če bi se v naši državi vsi zavedali, da je masa naše največje naravne dobrine približno 3 milijone kilogramov. To so naši možgani. Samo od nas samih je odvisno, koliko jih želimo izkoristiti. Da jih uporabimo za znanost in razvoj države, je zagotovo eden najpomembnejših vidikov. Pomembno je, da v najširši javnosti povečamo zavedanje o pomenu znanosti, da razvijamo zavest o pomenu raziskav na najrazličnejših področjih za razvoj v svetu in doma ter da krepimo narodni ponos zaradi vrhunskih in mednarodno pomembnih dosežkov naših raziskovalcev in raziskovalk. Zato me zelo veseli, da so slovenske univerze, raziskovalne inštitucije in akademije, na čelu s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti enotno, z veliko naklonjenostjo podprle predlog Odbora za uvedbo državnega praznika znanosti. Upam, da bo uvedba novega državnega praznika, namenjenega krepitvi znanja kot ene temeljnih vrednot slovenske družbe, deležna tudi čim večje podpore širše javnosti.

Spoštovana predsednica Državnega zbora, spoštovani minister, pobuda je že pri vas in od vlade RS in Državnega zbora je odvisno, kakšno vlogo in pomen se boste tudi v tem pogledu odločili nameniti znanosti.

Prof. dr. Nataša Vaupotič

Ljubljana, 19. 12. 2022

